

ЋЕЛА

Био један цар па имао три кћери. Две старије уда за царске синове, а на најмлађој науми да остави царство, јер је била најлепша. У тога цара био је један слуга којег су звали Ћела, јер је био ћелав. Тај слуга ништа друго није радио, него само по башчи што је требало, али му је башча тако била урађена као да је у њој радило десет људи, и сви су се томе чудили. Царева је кћи често гледала с пенцера у башчу и говорила у себи:

“Боже мој, каква је то лепа башча и како је урађена, а ради је само један човек, па још да је какав, него мали као шушица!”

Једно јутро царева кћи гледајући тако с пенцера и чудећи се, опази Ћелу у башчи па му проговори:

“За Бога, Ћело, како можеш ти сам толику башчу тако лепо радити и држати?”

А он јој одговори:

“Госпођо девојко! ако си рада знати, порани побоље па ћеш видети.”

Друго јутро царева кћи урани врло рано, и стане да гледа у башчу нејављајући ни оцу ни матери, кад али Ћели дошао змајевит коњ и донео му господско одело и оружје, и довео уза се троје четворо чељади те раде башчу, а Ћела се обукао у оно одело, те постао са свим други: није више ни ћелав него леп момак што може бити, па узјахао на онога коња, те се шеће по башчи, а коњ да се помами под њим: све му варнице из ноздрва севају. Она како види Ћелу, загледа се у њега, али није хтела за дуго никоме казати. Кад многи просци стану долазити и просити је, она најпосле каже да не ће ни за кога него за Ћелу. Цар и царица кад то чују, стану је ружити и хулити:

“Како би ти за слугу пошла, па још да је какав, него Ћела. Хоћеш да нам срамотиш царство.”

Али она то не хтедне ни слушати, него рече:

“Или за њега или ни за кога.”

Кад отац види да ништа не помаже, обуче је у простачко одело и начини је као пуку простакињу, те је уда за Ћелу, па им да иза града мало земље, а Ћела онде начини башчу и у њој колебу, и стане живети с царевом кћери као сваки башчован, носећи зелен у град и тако по штогод заслужујући. Али кад је год хтео, могао се претворити у најлепшега човека, само је требало да звизне, па би одмах дотрчао змајевит коњ и донео господско одело и оружје. Тако је трајало за неко време, али на један пут ударе непријатељи на Ћелинога таста са две стране, да није знао куда пре. Онда рече у себи цар:

“Оне две кћери што сам удао за царске синове, имам сад од њих помоћ, а ову од које сам се највише надао, дадох за рђу.”

И тако цар у великој бризи изда заповест, да свако иде на војску штогод може сабљу пасати. Ишле су војске све једна за другом пред непријатеља, а гласови цару једнако несретни долазе да војска пропада. Најпоследње подигне се цар сам собом да види, како је тамо. За њим пође и мало и велико, а с њим и Ћела на једном коњичку. Сви су се Ћели подсмевали говорећи:

“Сад ће добро бити, иде Ћела, он ће непријатеља потрти и умирити.”

Кад дођу тамо, стану у логор, а и Ћела за себе шатор начини, и остану онде три дана на миру. А четврти дан започне се бој. Сад Ћела звизне, а коњ змајевити обри се пред њим. Ћела одмах обуче оне господске хаљине што му је коњ донео, припаше сабљу па уседне на коња и одмах улети у бој. Како он улети у бој, сва се непријатељска војска узбуну: не зна се или више он сече или му више коњ тлачи. И тако за тили час војска непријатељска прсне и разбегне се куд које. Одмах дође глас цару под шатор да је у његовој војсци био јунак који је непријатеља побио и да непријатељ иште мир. Цар одмах заповеди да тај јунак дође предањ и да иште што хоће да га дарује. Ови први гласници још и не оду да траже онога јунака, а то дођу други и кажу да је то његов Ћела. Цар се удиви кад то чује, и није хтео веровати: “Кад би он био, он би дошао к мени.”

А Ћела му поручи:

“Кад пођемо кући, напоред ћу с њим јахати.”

Кад се после тога учини мир и пођу натраг. Ћела савије свој шатор и оно мало пртљага, и метне на свога коњичку, па онда звизне а коњ се змајевит обри пред њим. Он обуче господско одело и уседне на змајевита коња па пође с царем напоред да га сви виде да је он. Кад цар види да је он, од радости се заплаче и тако у радости дођу кући и онде цар још за живота свога преда Ћели царство, те Ћела постане цар.

